

*Analys av
damallsvenska föreningarnas
ekonomi 2005*

**Svenska Fotbollförbundet
Kjell Sahlström**

Innehåll

Inledning	3
Damallsvenska föreningarnas resultat	3
Damallsvenska föreningarnas intäkter	5
Damallsvenska föreningarnas kostnader	7
Damallsvenska föreningarnas egna kapital och soliditet	9
Elitlicensens regler i korthet	10
Samband mellan föreningarnas kostnader och tabellposition	11
Sammanfattning	12

Analys av damallsvenska föreningarnas ekonomi 2005

Inledning

Svenska Fotbollförbundet har kartlagt det ekonomiska utfallet i de damallsvenska föreningarna för år 2005. Kartläggningen bygger på uppgifter inrapporterade av de allsvenska klubbarna samt deras årsbokslut/årsredovisningar.

Analysen omfattar de föreningar som spelade i Damallsvenskan år 2005.

I avsnittet om eget kapital ges dock som tilläggsinformation uppgifter om de till säsongen 2006 nyuppflyttade föreningarnas egna kapital, så att arbetsläget beträffande uppfyllandet av elitlicenskrav bättre beskrivs för aktuella föreningar.

Från och med år 2005, då med utgångspunkt från 2004 års bokslut, omfattar elitlicens även föreningar i Damallsvenskan. Detta innebär bl. a. att de Damallsvenska föreningarna år 2006 skall redovisa noll eller positivt eget kapital i årsbokslutet 2005 för att inte riskera sin licens inför säsongen 2007. Se vidare Anvisningar till elitlicensens ekonomikriterier, vilken finns på Svenska Fotbollförbundets hemsida www.svenskfotboll.se.

Vid jämförelserna med år 2002 bör noteras att år 2002 ingick endast 11 föreningar, eftersom Älvsjö AIK FF från och med januari 2003 gick upp i Djurgårdens IF DFF, och därför inte fanns längre vid inrapporteringen av 2002 års ekonomi.

Obs! Samtliga belopp i tabeller nedan i tkr om ej annat anges.

Damallsvenska föreningarnas resultat

Föreningarna i Damallsvenskan redovisade år 2005 sammantaget ett underskott uppgående till 722 tkr (2004: + 499 tkr). Alla fyra åren 2002 – 2005 har svenska klubbtag deltagit långt i UEFA Women´s Cup (W.C), vilken arrangerades för första gången säsongen 2001-2002.

Det av aktuell klubbs redovisade resultatet från spel i W.C uppgick 2005 till – 447 tkr (2004: + 893 tkr).

Detta innebär att föreningarna i Damallsvenskan från verksamheten exklusive W.C redovisade ett underskott 325 tkr, vilket är något bättre än föregående år.

Resultatets beståndsdelar och resultatutveckling 2001-2005, tkr

	<u>2001</u>	<u>2002</u>	<u>2003</u>	<u>2004</u>	<u>2005</u>
Driftresultat exklusive Women´s Cup	- 2.291	- 1,271	- 3.189	- 303	- 280
Driftresultat inklusive Women´s Cup	- 2.291	- 1.102	- 2.177	+ 590	- 727
Finansnetto	- 74	- 111	- 80	- 91	- 97
Resultat före extraord & bokslutsdispositioner	- 2.488	- 1.213	- 2.257	+ 499	- 824
Extraordinära poster & bokslutsdispositioner	+ 123	+ 4	+ 43	0	+ 102
Redovisat resultat exkl Women´s Cup	- 2.365	- 1.378	- 3.226	- 394	- 275
Redovisat resultat inkl Womens Cup	- 2.365	- 1.209	- 2.214	+ 499	- 722

Tabell 1

Av de 12 föreningarna i Damallsvenskan som undersökts redovisade 7 föreningar överskott och 5 föreningar underskott år 2005. Föregående år redovisade 9 föreningar överskott och 3 föreningar underskott.

Såväl resultat som driftsresultat varierar kraftigt mellan föreningarna. Av tabell 2 framgår respektive resultat per förening. I driftresultatet är räntenetto och extraordinära poster, Women´s Cup samt spelaromsättningens netto exkluderade.

Resultat per damallsvensk förening 2005, tkr

		Redovisat <u>resultat</u>	Drift- <u>resultat</u>	Women´s <u>Cup</u>	Spelar- <u>omsättn</u>	Finans- <u>netto</u>	Extra- <u>ordinärt</u>
Sunnanå SK	1)	+ 296	+ 323		- 27		
KIF Örebro DFF		+ 286	+ 286				
QBIK		+ 232	+ 230			+ 2	
Malmö FF DFF		+ 188	+ 152		+ 42	- 6	
Mallbackens IF		+ 85	+ 133		- 37	- 11	
Linköpings FC		+ 51	+ 171		- 112	- 8	
Kopparb/Göteborgs FC		+ 45	+ 141		- 90	- 6	
Djurgården/Ålvsjö		- 92	+ 316	- 447		- 42	+ 81
Hammarby IF DFF		- 267	- 267				
Umeå IK	2)	- 410	- 396		- 14		
Själlevads IK		- 429	- 416		- 8	- 26	+ 21
AIK	3)	- 707	- 694		- 13		
* Damallsvenskan totalt		- 722	- 21	- 447	- 259	- 97	+ 102

Tabell 2

De redovisade resultaten avser för flersektionsföreningar fotbollsverksamheten, och för eventuella koncerner de delar av koncernerna som avser fotbollsverksamhet. Eventuella dotterbolag som ej bedriver fotbollsverksamhet ingår därför ej.

Detta innebär att resultaten avser följande:

- 1) Sunnanå SKs damfotbollsverksamhet (flersektionsförening) exklusive dotterbolaget Sunnanå Utvecklings AB (som ej bedriver fotbollsverksamhet)
- 2) Umeå IKs damfotbollsverksamhet (flersektionsförening)
- 3) AIK Fotboll ABs damfotbollsverksamhet.

Det största överskottet 2005 redovisade Sunnanå SK med 296 tkr.

Det nästa största överskottet redovisade KIF Örebro DFF med 286 tkr.

Det största underskottet redovisade AIK med 707 tkr, följt av Själlevads IK med 429 tkr. Naturligtvis är det inte möjligt för dem att fortsätta driva verksamheten med dessa underskott.

Se vidare nedan avsnitt om Eget kapital och soliditet i föreningarna.

För fem av föreningarna kan tyvärr konstateras att deras ekonomiska resultat försämrats jämfört med år 2004, varför man inte kan säga att trenden håller sig från från föregående år att föreningarnas ekonomier allmänt sett förbättras.

Damallsvenska föreningarnas intäkter

De damallsvenska föreningarnas intäkter uppgick 2005 till 42.458 tkr (2004: 39.060 tkr), vilket var en ökning med 3.398 tkr, eller 9 %.

Damallsvenska föreningarnas totala intäkter åren 2001 – 2005, tkr

	<u>2001</u>	<u>2002</u>	<u>2003</u>	<u>2004</u>	<u>2005</u>
Drift exkl spelarförsäljning	16.652	22.713	24.270	36.238	41.857
Women´s Cup	0	989	2.279	2.537	410
Spelarförsäljning	200	132	114	282	77
Finansiella intäkter	2	2	18	3	11
Extraord o boksl.disp	123	4	93	0	103
* Totalt	16.977	23.840	26.774	39.060	42.458
* Genomsnitt/förening	1.918	2.167	2.231	3.255	3.538
* Drift i % av totalt	98 %	95 %	91 %	93 %	99 %

Tabell 3

Intäkterna från driften av verksamheten (exklusive Women´s Cup och spelarförsäljningar samt finansiella poster och extraordinära poster) ökade således med 5.619 tkr mellan 2004 och 2005, eller med 16 %. Intäkterna ökade mindre än föregående år. Den stora intäktsökningen 2004 berodde sannolikt på effekterna av det större intresset för damfotboll som Dam VM i USA skapade hösten 2003 och fick gemomslag år 2004. Intäkterna år 2005 visar att Damfotbollen inte bara lyckats etablera en högre intäktsnivå utan även att Damfotbollen är under fortsatt stark tillväxt.

Intäktsjämförelse mellan åren 2005 och 2004, tkr

	<u>2005</u>	<u>Andel</u>	<u>2004</u>	<u>Andel</u>	<u>Förändring</u>	<u>Förändr tkr</u>
Publik	3.102	7 %	2.784	7 %	+ 11 %	+ 318
Reklam & sponsring	18.416	43 %	15.856	41 %	+ 16 %	+ 2.560
Tips- & mediamedel	3.330	8 %	3.646	9 %	- 9 %	- 316
Lotterier	1.125	3 %	1.206	3 %	- 7 %	- 81
Women´s Cup	410	1 %	2.537	6 %	-84 %	- 2.127
Bidrag	7.509	18 %	6.537	17 %	+ 15 %	+ 972
Övrigt	8.375	20 %	6.209	16 %	+ 35 %	+ 2.166
* Summa drift exkl spelarförs	42.267	100 %	38.775	99 %	+ 9 %	+ 3.492
Spelarförsäljning	77	0 %	282	1 %	- 73 %	- 205
Finansiella intäkter	11	0 %	3	0 %		
Extraordinärt & bokslutsdisp	103	0 %	0	0 %		
** Totala intäkter	42.458	100 %	39.060	100 %	+ 9 %	+ 3.398

Tabell 4

Den största ökningen i kronor svarade reklam och sponsring för med 2.560 tkr, vilket är en naturlig följd av såväl det allt starkare allmänna fotbollsintresset, som det ökade intresset för damfotboll.

I övriga intäkter ingår arrangemangsintäkter som QBIK hade från cuparrangemang uppgående till sammantaget 1.625 tkr, vilka för damallsvenskan som helhet är nya intäkter år 2005 då QBIK var nyuppflyttade från division 1.

Tips- och mediamedel är tänkt att inkludera alla de ersättningar som föreningarna får dels via ElitFöreningen Damfotboll (EFD), dels från Svenska Spel, TV och gemensamma marknadsprojekt. Det finns anledning att misstänka att några föreningar redovisat detta som bidrag, vilket man bör ha i åtanke vid jämförelse av dessa poster.

Intäkter per förening 2005 och 2004, tkr.

	År 2005	År 2004	
	<u>Intäkter</u>	<u>Intäkter</u>	<u>Förändring %</u>
Umeå IK	8.363	9.897	- 15 %
QBIK	5.672	Div 1	
1)			
Malmö FF DFF	5.249	4.439	+ 18 %
Djurgården/Älvsjö	3.457	3.694	- 6 %
KIF Örebro DFF	3.295	1.707	+ 93 %
Linköpings FC	3.087	2.370	+ 30 %
Själévads IK	3.078	3.632	- 15 %
Kopparb/Göteborg FC	2.735	2.184	+ 25 %
Sunnanå SK	2.594	1.873	+ 38 %
Mallbackens IF	2.357	2.075	+ 8 %
Hammarby IF DFF	1.367	1.918	- 29 %
AIK	1.204	Div 1	
Stattena IF	Div 1	2.671	
Bälinge	Div 1	2.600	
* Damallsvenskan totalt	42.458	39.060	+ 9 %

Tabell 5

1) I QBIKs intäkter ingår arrangemangsintäkter från Sun Cup och LBC Frakt Cup uppgående till sammantaget 1.625 tkr.

Man kan bl.a. notera att Umeå IKs intäkter var mer än dubbelt så höga som Malmö FF DFFs, som hade de näst högsta intäkterna, om man justerar för QBIKs arrangemangsintäkter enligt ovan.

Umeå IKs intäkter var för övrigt nästan sju gånger högre än AIKs och sex gånger högre än Hammarbys.

KIF Örebro DFF har under året nästan fördubblat sina intäkter.

Man kan för övrigt inte se några tydliga samband mellan föreningar som har höga respektive låga intäkter, annat än det föga sensationella att sannolikheten att nå högre intäkter ökat med hur bra laget placerar sig i Damallsvenskan.

Umeå IK är naturligtvis ett föredöme i sin förmåga att komma in i så goda cirklar genom deras framgångsrika sätt att skapa intäkter som ger möjlighet till en bra verksamhet, som i sin tur skapar ett allmänt intresse som i sin tur genererar högre intäkter. Glädjande dock att den allmänna intäktsutvecklingen i Damallsvenskan som helhet är så positivt.

Damfotbollens utveckling verkar fortsätta från föregående år på så vis att föreningarna i det omsättningsmässigt övre skiktet är från större städer eller regioner, där intäktpotentialen är större.

Damallsvenska föreningarnas kostnader

Damallsvenskans kostnader uppgick år 2005 till 43.180 tkr (2004: 38.561 tkr) vilket var en ökning med 12 %. Detta kan jämföras med intäktsökningen, som enligt avsnittet ovan var 9 %.

Kostnadsjämförelse mellan 2005 och 2004, mkr

	<u>2005</u>	<u>Andel</u>	<u>2004</u>	<u>Andel</u>	<u>Förändring %</u>	<u>Förändring tkr</u>
Match- & träning	14.168	33 %	14.721	39 %	- 4 %	- 553
Personalkostnader	20.605	48 %	16.985	44 %	+ 21 %	+ 3.620
Administration	1.828	4 %	940	2 %	+ 94 %	+ 888
Reklam & sponsring	1.611	4 %	1.330	4 %	+ 21 %	+ 281
Lokaler	538	1 %	870	2 %	- 38 %	- 332
Women´s Cup	857	2 %	1.555	4 %	- 45 %	- 698
Övrigt	2.950	7 %	1.544	4 %	+ 91 %	+ 1.406
* Summa drift kostnader	42.557		37.945			
Spelarförvärv inkl inhyrning	335	1 %	390	1 %	- 14 %	- 55
Avskrivningar m/i & byggnader	179	0 %	132	0 %	+ 36 %	+ 47
Finansiella kostnader	109	0 %	94	0 %	+ 16 %	+ 15
* Totalt	43.180	100 %	38.561	100 %	+ 12 %	+ 4.619

Tabell 6

Av kostnaderna svarade föreningarnas totala personalkostnader under 2005 för närmare hälften med 20.605 tkr (2004: 16.985 tkr). Detta innebär en ökning av personalkostnaderna med 21 % jämfört med år 2004.

År 2003 uppgick personalkostnaderna till 10.495 tkr, varför personalkostnaderna under de senaste två åren alltså ökat med 10.110 tkr, vilket innebär 96 %.

Personalkostnadernas har således ökat väsentligt mer än inom herrallsvenskan och inom yrkeslivet i övrigt. Förklaringen till detta är givetvis att personalkostnaderna ökat från låg kostnadsnivå i förhållande till nedlagt arbetet, och fortfarande inte alls motsvarar de ersättningar som kan betalas ut på den kommersiellt mycket starkare herrsidan, för vilken det är möjligt i Allsvenskan att skapa väsentligt högre intäkter.

De ökade kostnaderna för administration kan ses som en följd av att ökade intäkter ger möjlighet till ökade kostnader för att nå en förbättrad kvalitet av verksamheten.

Man kan vidare notera att kostnaderna hänförliga till reklam & sponsring inte alls har ökat lika mycket som dessa intäkter, vilket ger ett klart förbättrat netto från reklam & sponsring. De ökade intäkterna avseende reklam och sponsring 2.560 tkr har bara inneburit 281 tkr i redovisade ökade kostnader.

Vad beträffar kostnaderna för Womens Cup bör noteras att Djurgården/Älvsjö spelade 11 matcher i Womens Cup under år 2005 (UEFA-säsongen 2004/2005 och 2005/2006), vilket kan jämföras med de 14 matcher som Umeå IK och Djurgården/Älvsjö tillsammans spelade under år 2004 (UEFA-säsongen 2003/2004 och 2004/2005). Här spelar naturligtvis det också stor roll vilken motståndare man får genom att resekostnaderna ju blir olika beroende på detta.

Spelarersättningarnas utveckling (exkl sociala avgifter) framgår av uppställningen nedan. Ökningen mellan 2004 och 2005 var 24 %. Under de senaste två åren har spelarersättningarna ökat med 237 %. Viss osäkerhet råder dock kring om föreningarna alla år rapporterat enligt samma principer, varför försiktighet måste råda angående slutsatser angående storleken av spelarersättningarnas ökning.

Spelarersättningarnas utveckling, 2001-2005, tkr

	<u>2001</u>	<u>2002</u>	<u>2003</u>	<u>2004</u>	<u>2005</u>
Spelarersättningar	930	1.230	2.304	6.276	7.767
Driftskostnader exkl räntor o avskrivningar	19.206	24.811	28.705	38.335	42.892
Ökning spelarersättningar		+ 32 %	+ 87 %	+ 172 %	+ 24 %
Spelarersättningars andel av driftskostn	5 %	5 %	8 %	16 %	18 %

Tabell 7

Den genomsnittliga spelarersättningen uppgick år 2005 till 2.101 kr/månad per spelare vid 12 månaders anställning (2004: 1.981 kr/månad). Observera dock att detta bara är ett beräknat genomsnitt, spannet mellan ersättningarna till olika spelare är stort. För ett mycket begränsat antal spelare är det idag möjligt att försörja sig på att spela fotboll, vilket dock inte var möjligt alls för några år sedan. Spelarersättningarnas andel av driftskostnaderna har under 2005 ökat till 18 % från 16 % året innan.

Kostnader per förening 2005 och 2004, tkr.

	<u>År 2005</u>	<u>År 2004</u>
	<u>Kostnader</u>	<u>Kostnader</u>
Umeå IK	8.773	9.649
QBIK	5.440	Div 1
Malmö FF DFF	5.061	5.106
Djurgården/Älvsjö	3.549	3.669
Själlevads IK	3.507	3.553
Linköpings FC	3.036	2.337
KIF Örebro DFF	3.009	1.569
Kopparb/Göteborgs FC	2.690	1.978
Sunnanå SK	2.298	1.697
Mallbackens IF	2.272	2.101
AIK	1.911	Div 1
Hammarby IF DFF	1.634	1.465
Stattena IF	Div 1	2.849
Bälinge IF	Div 1	2.588
* Damallsvenskan totalt	43.180	38.561

Tabell 8

1) I kostnaderna ingår 997 tkr som avser cuparrangemang.

Damallsvenska föreningarnas egna kapital och soliditet

De damallsvenska föreningarna redovisade den sista december 2005 ett samlat eget kapital uppgående till 4.288 tkr (2004: 4.369 tkr), vilket motsvarade en soliditet uppgående till 7 % (2004: 26 %). År 2005 ingår AIK Fotboll AB, som har ett eget kapital uppgående till 1.277 tkr och en balansomslutning uppgående till 52.395 tkr, vilket förklarar den försämrade soliditeten.

Förändringar av vilka lag som ingår i damallsvenskan och att redovisning i enstaka fall kan förekomma direkt mot eget kapital och ej via resultaträkningen förklarar varför förändring av eget kapital ej är densamma som årets resultat i avsnittet ovan.

Av de damallsvenska klubbarna år 2005 redovisade 10 klubbar (2004: 10) ett positivt eget kapital och 2 klubbar (2004: 2) kapitalunderskott. Det är för övrigt samma föreningar som redovisar negativt eget kapital båda åren, nämligen Malmö FF DFF och Sunnanå SK.

Anmärkningsvärt är att AIK, som hade det andra största egna kapitalet ej klarade sig kvar i Damallsvenskan. Förklaringen finns dock i att AIKs egna kapital avser hela elitfotbollsverksamheten inklusive herrfotbollen. Se vidare avsnittet Samband mellan föreningarnas kostnader och tabellposition.

		Eget kapital, tkr	Totalt kapital, tkr	Solidi- tet	<u>Elitlicenskonsekvens inför år 2007</u>
Umeå IK	1)	+ 2.578	4.471	58 %	Klarar eget kapitalkriteriet för licens 2007
AIK	2)	+ 1.277	52.395	2 %	Div 1 år 2006. Licensprövas ej
QBIK		+ 759	1.249	61 %	Klarar eget kapitalkriteriet för licens 2007
KIF Örebro DFF		+ 363	767	47 %	Klarar eget kapitalkriteriet för licens 2007
Mallbackens IF		+ 346	855	40 %	Klarar eget kapitalkriteriet för licens 2007
Djurgården/Ålvsjö	3)	+ 100	716	14 %	Klarar eget kapitalkriteriet för licens 2007
Linköpings FC		+ 85	341	25 %	Klarar eget kapitalkriteriet för licens 2007
Kopparb/Göteborgs FC		+ 60	347	17 %	Klarar eget kapitalkriteriet för licens 2007
Hammarby IF DFF		+ 27	43	62 %	Klarar eget kapitalkriteriet för licens 2007
Själlevads IK		+ 21	893	2 %	Div 1 år 2006. Licensprövas ej
Malmö FF DFF		- 480	494	Negativ	Skall göra periodiserat bokslut per 31/8
Sunnanå SK	4)	- 848	1.206	Negativ	Skall göra periodiserat bokslut per 31/8
* Totalt		+ 4.288	63.777		

1) Avser hela föreningen Umeå IK (flersektionsförening)

2) Avser hela AIK Fotboll AB-koncernen (inklusive herrfotboll) med justeringar enligt Anvisningar till Elitlicensens ekonomikriterier

3) Avser Djurgården/Ålvsjö Damfotboll AB

4) Avser föreningen Sunnanå SK endast, d v s exklusive Sunnanå Utvecklings AB, som ej bedriver fotbollsverksamhet

Tabell 9

För de till år 2006 års Damallsvenska nyuppflyttade föreningarna var det egna kapitalet och elitlicensförutsättningarna följande.

		<u>Eget kapital, tkr</u>	<u>Elitlicenskonsekvens inför år 2007</u>
Bälinge	1)	+ 1.523	Klarar eget kapitalkriteriet för licens 2007
Jitex DFF		+ 159	Klarar eget kapitalkriteriet för licens 2007

1) Avser Bälinge Fotboll AB.

Elitlicensens regler i korthet

På Förbundsmötet i mars 1999 beslutades att införa en svensk elitlicens för spel i Allsvenskan och Superettan. Denna licens trädde i kraft från och med år 2002, och baserades första gången på boksluten år 2001, varvid licenser för säsongen 2003 behandlades, och beviljades.

Från och med år 2005, vid första tillfället med utgångspunkt från 2004 års bokslut, omfattar elitlicens även föreningar i Damallsvenskan. Detta innebär att dessa föreningar skall redovisa noll eller positivt eget kapital i föregående års bokslut för att inte riskera sin licens inför säsongen efter innevarande säsong. Se vidare Anvisningar till elitlicensens ekonomikriterier, vilken finns på Svenska Fotbollförbundets hemsida www.svenskfotboll.se.

Boksluten 2005 ligger således till grund för licensbehandlingen under år 2006 inför säsongen 2007.

För att få elitlicens får man inte ha negativt eget kapital.

Om en förening inte uppnår att ha noll eller positivt eget kapital skall i första hand en handlingsplan upprättas angående hur man under året (d v s för första gången hur man under år 2005) skall uppnå minst noll i eget kapital.

Om handlingsplanen är uppenbart orealistisk avkrävs föreningen att senast den 1/10 inlämna ett periodiserat bokslut per den 31 augusti. Om även den visar negativt eget kapital sker degradering nästföljande år. Formellt beslut angående detta fattas av Representantskapsmötet i december. Något sådant fall är ej aktuellt.

Följer föreningen en godkänd handlingsplan så att man uppnår minst noll i eget kapital vid närmast efterföljande årsbokslut (d v s årsbokslut avseende år 2005 vid första tillfället) erhålles elitlicens för nästkommande säsongen, d v s säsongen 2007.

Om man inte klarar att följa handlingsplanen och vid nästkommande årsbokslut (d v s avseende år 2005 vid första tillfället) fortfarande har negativt eget kapital åläggs föreningen att upprätta ett periodiserat bokslut per den 31 augusti och inlämna denna senast den 1 oktober (d v s vid första tillfället år 2006). Om detta visar negativt eget kapital och särskilda skäl inte finns för undantag så sker degradering en division inför nästkommande säsong (d v s vid första tillfället inför säsongen år 2007). Beslut om detta fattas av Representantskapet i december (vid första tillfället december 2006).

Ett ytterligare krav för elitlicens är att det per den 31 augusti ej får finnas några förfallna skulder avseende skatter och allmänna avgifter, skulder till SvFF, SDF eller annan medlemsförening som inte kan kvittas mot fordringar.

Om skulder av angivet slag är förfallna detta datum ska licens för nästkommande år inte beviljas.

Elitlicens erhålles för ett år i taget.

Se vidare Anvisningar till Elitlicensens ekonomikriterier på Svenska Fotbollförbundets hemsida www.svenskfotboll.se under dokumentbank och under ekonomi.

Samband mellan föreningarnas kostnader och tabellposition

Med utgifter avses här årets totala kostnader, exklusive avskrivningar avseende balanserade utgifter för spelarförvärv, och inklusive årets utgifter för balanserade spelarförvärv.

	<u>Rangordning efter kostnader</u>	<u>Tabellposition</u>
Umeå IK	1	1
Malmö FF DFF	2	2
QBIK	3	10
Djurgården/Älvsjö	4	3
Själlevads IK	5	12
Linköpings FC	6	4
KIF Örebro DFF	7	7
Kopparberg/Göteborgs FC	8	5
Sunnanå SK	9	6
Mallbackens IF	10	8
AIK	11	11
Hammarby IF DFF	12	9

Tabell 10

1) I kostnaderna har exkluderats 997 tkr som avser cuparrangemang.

Slutsatsen av ovanstående är att det för de två högst placerade lagen råder ett klart samband mellan rangordning utifrån årets kostnader och årets tabellposition. I övrigt är sambanden inte lika tydliga, men det är sällan som avvikelser mellan rangordning efter kostnader och tabellposition skiljer mer än tre positioner. Av det kan man trots allt dra slutsatsen att föreningar som har råd med högre kostnader också har en betydligt större chans att nå högre i tabellposition. Undantaget från detta är QBIK och Själlevads IK, som inte nått riktigt samma nivå i tabellposition som om man rangordnar dem efter kostnader.

Gemensamt för de i båda avseendena två högst rangordnade, Umeå IK, och Malmö FF DFF är att de har flera landslagsspelare.

En förklaring till att nedlagda kostnader inte alltid har ett samband med tabellpositionen kan vara att det ideella arbetet från såväl ledare som spelare är betydande inom damfotbollen. Detta arbetes kostnader syns givetvis inte i redovisningen.

Sammanfattning

Både intäkter och kostnader ökade i Damallsvenskan under år 2005 jämfört med år 2004, vilket de också har gjort under föregående år.

Damallsvenskan som helhet ökade sina intäkter med 9 % under 2005 till 42.458 tkr. Den främsta förklaringen är det starkt växande intresset för damfotboll som började vid VM hösten 2003 och som fortsatt under år 2005. En naturlig följd av detta är därför att intäkterna från reklam och sponsring ökat med 16 % eller 2.560 tkr under år 2005.

Publikintäkterna ökade 11 % eller med 318 tkr, också det givetvis som följd av det ökade intresset för damfotboll.

De totala kostnaderna ökade år 2005 med 12 % till 43.180 tkr.

Den genomsnittliga kostnaden per förening uppgick år 2005 till 3.5198tkr (2003: 3.213 tkr).

Den genomsnittliga spelarsättningen uppgick år 2005 till 2.101 kr/månad per spelare vid 12 månaders anställning (2004: 1.981 kr/månad). Spelarsättningarnas andel av driftskostnaderna har under 2005 ökat till 18 % från 16 % året innan.

Föreningarna i Damallsvenskan redovisade 2005 sammantaget ett underskott uppgående till 722 tkr (2004: + 499 tkr).

Finansiellt redovisade föreningarna i Damallsvenskan ett samlat eget kapital uppgående till + 4.288 tkr för 2005 (2004: + 4.369 tkr). Förändringar av vilka lag som ingår i damallsvenskan och att redovisning kan förekomma direkt mot eget kapital och ej via resultaträkningen förklarar varför förändring av eget kapital ej är densamma som årets resultat i avsnittet ovan.

Av föreningarna i Damallsvenskan redovisar tio stycken ett positivt eget kapital, och två stycken ett kapitalunderskott. Föregående år redovisade också tio föreningar ett positivt eget kapital och samma två föreningar ett kapitalunderskott.

Från och med år 2005, och för första gången med utgångspunkt från 2004 års bokslut, omfattar elitlicens även föreningar i Damallsvenskan. Detta innebär att dessa föreningar skall redovisa noll eller positivt eget kapital i årsbokslutet 2005 för att inte riskera sin licens inför säsongen 2007. Licensprövning som gjorts under våren 2006 har gett till resultat att tio av tolv aktuella föreningar beslutades ha uppnått licenskravet för det egna kapitalets storlek, och att två föreningar, Malmö FF DFF och Sunnanå SK, skall upprätta periodiserat bokslut per den 31 augusti 2006 vilket skall vara inlämnat till SvFFs Licensnämnd senast den 1 oktober 2006.

Ett ytterligare krav för elitlicens är att det per den 31 augusti ej får finnas några förfallna skulder avseende skatter och allmänna avgifter, skulder till SvFF, SDF eller annan medlemsförening som inte kan kvittas mot fordringar.

Om skulder av angivet slag är förfallna detta datum ska licens för nästkommande år inte beviljas.

Elitlicens erhålles för ett år i taget.

Allmänt sett är dock de flesta föreningarna underkapitaliserade. Vägar att stärka sina positioner kan t ex vara ökade publikintäkter, inkomstbringande sidoverksamheter som tar till vara varumärkets mervärde samt anskaffande av externt riskkapital, varvid i samtliga fall eventuella skattekonsekvenser i varje enskilt fall måste analyseras.

Idrottsverksamhets särart är att man i verksamheten har att arbeta parallellt med såväl verksamhetsmål i form av sportsliga elitmål och sociala idrottsliga breddmål, som ekonomiska mål. Styrningen för att hitta balansen mellan dessa mål är inte lätt. Detta kan också vara en viktig förklaring till att föreningarna har svårt att bygga upp ett eget kapital. Kostnadsbesparingar leder lätt till sämre förutsättningar att nå verksamhetsmålen, vilka hos bl.a. många supporters ofta får den största uppmärksamheten. Införandet av Elitlicensen har dock inneburit att förståelsen för att inte ha negativt eget kapital har ökat högst väsentligt.

Man kan också uttrycka det som att skillnaden mellan företagsverksamhet och ideell föreningsverksamhet är att i ett företag är verksamhetsinnehållet ett medel för att nå målet ekonomiska överskott till ägarna, medan det i en ideell förening är ekonomin som är medlet för att nå målet ett bra verksamhetsinnehåll (som kan mätas såväl som elitlags tabellposition i Damallsvenskan som den sociala breddverksamhetens kvalitet och kvantitet).

Det synes råda ett tydligt samband mellan rangordningen utifrån kostnader och årets tabellposition för de i båda avseendena två högst rangordnade föreningarna. I övrigt är sambandet inte lika tydligt, men det är sällan som det skiljer mer än tre positioner mellan rangordning utifrån kostnader och rangordning utifrån tabellposition. Föreningar som har förmåga och förutsättningar att skapa högre intäkter har således också möjligheter att klara av att finansiera högre kostnader och därmed större förutsättningar att nå högre i tabellposition.

Den ideella delen av arbetet bland spelare och ledare i en damallsvensk förening är i förhållande till motsvarande herrserie stort. Detta ideella arbete innebär kostnader som inte redovisas någonstans, vilket kan göra det svårt att jämföra vilka resurser som läggs ned i damföreningarna när jämförelse skall göras mellan kostnader och tabellposition för lagen i damallsvenskan.

En annan förklaring till att sambandet inte alltid är så tydligt mellan kostandsranking och tabellposition kan också vara att föreningarna lyckats olika bra med att hushålla med resurserna, vilket ju per definition är hur man lyckats att vara framgångsrika inom ekonomiområdet.

*Svenska Fotbollförbundet
Kjell Sahlström*